

קובץ

תוך הנחל

דיבורים נוראים ונפלאים שנאמרו
בשבת חול המועד סוכות תשע"א
וח"י תשרי הילולא דרביז"ל תשע"א

מפ"ק כ"ק הרה"צ מוהרא"ש שליט"א

יוצא לאור חודש תשרי תשע"ב

תוך הנחל

סעודה שלישית שבת חול המועד סוכות ה'תשע"א

בסעודה שלישית של שבת חול המועד סוכות,
דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד
מענינא דחג הסוכות.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, כתיב בתורה (ויקרא כ"ג)
בסוכות תשבו שבעת ימים כל האזרח בישראל
ישבו בסוכות, ודרשו על זה חכמינו הקדושים (סוכה
כ"ז): מלמד שכל ישראל ראויים לישב בסוכה אחת,
ואדם יוצא ידי חובתו בסוכתו של חבירו, ויש להבין
למה דייקא במצות סוכה חידשו חכמינו הקדושים
הלכה זו, שכל ישראל ראויים לישב בסוכה אחת,
וכל ישראל יכולים לצאת ידי חובתם בסוכה אחת?
ויש לומר שהתורה הקדושה מגלה לנו עוצם
מעלת מצות סוכה, שיש לה כח לקשר ולאחד כל

נשמות ישראל ביחד באהבה ושלום אמיתית, כי עיקר הסוכה נקרא על שם השלום, וכמו שאומרים (בתפילת ערבית) ופרוס עלינו סוכת שלומיך, וכשיש שלום בעולם יכולים להסביר זה לזה את התכלית ולהחזיר כולם בתשובה (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' כ"ז), ועיקר השלום הוא לחפש ולבקש את הנקודות טובות שיש בכל אחד בישראל, ולדון אותו לכף זכות, כי נשמות ישראל מלאים מצוות כרמון, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות נ"ז). על הפסוק (שיר השירים ו') כפלח הרמון רקתך, אפילו ריקנים שבך מלאים מצוות כרמון, וכל אחד מישראל יש בו איזו נקודה טובה שאין בחבירו (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ל"ד), רק צריכין לחפש ולבקש נקודה זאת ולדון אותו לכף זכות, ועל ידי זה מוציאים אותו מכף חובה לכף זכות (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' רק"ב), ולכן מיד כשיש שלום בין נשמות ישראל, יכולים לראות הטוב והמעלה של כל אחד, ולהכניס כולם לתוך הקדושה.

זהו סוד הסוכה שעושים מפסולת גורן ויקב, וכמו שדרשו חכמינו הקדושים (סוכה י"ב). על הפסוק (דברים ט"ז) חג הסוכות תעשה לך שבעת ימים באספך מגרנך ומיקביך, בפסולת גורן ויקב הכתוב מדבר, שמהם עושים הסכך של הסוכה, היינו אפילו

ועל ידי שמחה אדם הוא בעולם החירות ויכול להנהיג את מוחו כרצונו וליישב את דעתו (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' י'), וזה שתרגם אונקלוס על כל האזרח בישראל כל "יציבא" בישראל, כי יציבא הוא מלשון יציב ומיושב, כי על ידי חג הסוכות שהוא זמן שמחתנו, זוכין לחירות ויציבת המוחין, ויכולים לקבץ כל נשמות ישראל בתוך סוכת שלום, ולהביא כולם אל התכלית עד שיעבדו את השם יתברך באמת.

ואלו הם שבעת הרועים שבאים בתוך הסוכה הקדושה, כי הם נקראים רועים על שם שלומדים נשמות ישראל איך להתנהג בכל פרטי החיים, ועיקר לימודם להתחזק במדת השמחה בכל מצבי החיים, ולמצוא את רצון השם יתברך בכל אשר עובר עליהם, כי כל שבעת הרועים נתנסו בנסיונות קשים ומרים במשך ימי חייהם, ובפרט בענין צער גידול בנים, ועמדו חזק בכל, ולא סרו ממדת השמחה, ועל ידי זה זכו להיות רועים נאמנים לנשמות ישראל, אברהם סבל מישמעאל, יצחק סבל מעשיו, יעקב סבל צרת יוסף צרת שמעון צרת דינה וכו', משה סבל צרת גרשום, שהוצרך לידור ליתרו שהבן הראשון שיוולד לו יהיה כומר לעבודה זרה (בעל הטורים שמות ב' פסוק ט"ז),

אהרן סבל צרת נדב ואביהוא, יוסף סבל צרת מנשה ואפרים, כשרצה יעקב לברכם ונסתלקה ממנו שכינה לפי שעתיד לצאת מהם רשעים) רש"י בראשית מ"ח פסוק ח'), ודוד סבל צרת אמנון ותמר ואבשלום וכו', הרי שכולם סבלו מאד במשך ימי חייהם, אבל החזיקו מעמד והיו בשמחה, ועל ידי זה זכו להיות רועים נאמנים לנשמות ישראל בכל הדורות, וללמד אותם דרך החיים, איך להחזיק מעמד אפילו במצבים הקשים ביותר ולהיות בשמחה.

וזה גודל אור הסוכה שמקבצים בתוכה כל נשמות ישראל ביחד, מן הגדול שבגדולים עד הקטן שבקטנים, ומוצאים בתוך כל אחד איזו נקודה טובה שעל ידה יכול להיות בשמחה, כי רק הנקודות הטובות תשארנה לו לעד ולנצח נצחים, וביומו האחרון תתרבצנה ביחד כל הנקודות הטובות שעשה כל ימי חייו, והם ילוו אותו לבית עולמו ויביאו אותו לחיי נצח, וכמו שכתוב הרבה במגילת "קהלת" שקורין בשבת חול המועד סוכות, שדייקא אז בזמן שמחתנו ראוי לזכור היטב מזה, כי שלמה המלך במגילת קהלת מעורר מאד על התכלית הנצחית, וכתוב (קהלת ז') טוב שם משמן טוב ויום המוות מיום הוולדו, כי

אותיות נשמ"ה, וגם משנ"ה אותיות מש"ה נ',
שעל ידי משנה זוכין להתדבק בתורה שניתנה לנו
על ידי משה רבינו ולהגיע אל שער הנ' של
הקדושה, וכמובא בבעל הטורים (פרשת וילך) על
הפסוק (דברים ל"א) ולא אוכל עוד לצאת ולבוא, מלא
וא"ו, שלא אוכל לבוא בששה סדרי משנה, עיין
שם, כי על ידי שלומדים הרבה משניות, זוכים
לעלות לכל שערי הקדושה ולהיכנס בשלום ולצאת
בשלום, והשם יתברך יזכינו להמשיך עלינו אור
הסוכה, ונזכה לשלום אמיתי ולשמחה אמיתית,
עדי נזכה לראות בביאת משיח צדקינו ולשבת
בסוכת שלם עורו של ליתן, במהרה בימינו אמן
ואמן

***

פרשת וזאת הברכה

הילולא דרביז"ל ב' דחול המועד סוכות ה'תשע"א

בסעודה הילולא דרביז"ל, ב' דחול המועד סוכות, אושפיזא דמשה רבינו, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד מענינא דיומא.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, (כתיב) (דברים ל"ג) **וזאת הברכה אשר ברך משה איש האלקים את בני ישראל לפני מותו, ויש לומר שבפסוק זה גנוזים הלימודים העיקריים שהצדיקים הגדולים מנחילים לנשמות ישראל ביום הסתלקותם, שהם לימודי האמונה הקדושה, כי העיקר הוא האמונה, וצריך כל אחד לחפש את עצמו ולחזק את עצמו באמונה** (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ה'), (ופעם אמר רביז"ל) (שיחות הר"ן סי' ל"ג) **אצל העולם אמונה הוא דבר קטן, ואצלי אמונה הוא דבר גדול מאד, ועיקר האמונה היא בלי שום חכמות וחקירות כלל, רק בפשיטות גמורה כמו שהנשים וההמון עם הכשרים מאמינים, עיין שם.**

ולכן האמונה היא עיקר ההשארה שהצדיקים משאירים לנשמות ישראל ביום הסתלקותם, והיא

עיקר הברכה שהם מברכים את נשמות ישראל, שיזכו לאמונה זכה ומבוררת, וזהו "זאת" הברכה אשר ברך משה, "זאת" מרמזת על האמונה הקדושה, וכמבואר בתיקוני זוהר (תיקון ו' דף כ"ב ע"א) על הפסוק (תהלים כ"ז) אם תקום עלי מלחמה ב"זאת" בוטח, שעיקר עמידתו וקיומו של אדם נגד כל המלחמות שלו ברוחניות ובגשמיות, היא רק על ידי האמונה הקדושה, כי על ידי שמכניס בעצמו אמונה, ומוסר עצמו לגמרי על השם יתברך, על ידי זה מנצח כל מלחמותיו, וניצל מכל שונאיו.

גם על ידי אמונה יש לו רפואה מכל מחלותיו, כי יש סובלי חלאים שיש להם מכות מופלאות, והם סובלים חולאים רק בשביל נפילת האמונה (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ה'), ועיקר שורש כל המחלות, רחמנא ליצלן, מחמת שאינו זוכה לכוון רעיונותיו ומחשבותיו אל השם יתברך, והרעיונות והמחשבות הורסים אותו לגמרי, רחמנא ליצלן, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי שבת ע"ה): על הפסוק (דברים ז') והסיר ה' ממך כל חולי, זה הרעיון, ולכן כשמכניס בעצמו אמונה זכה וטהורה, יש לו רפואה מכל המחלות, כי הרעיונות והמחשבות

ותהיה לו כל הברכות שבעולם, וכמו שכתוב (משלי כ"ח) איש אמונות רב ברכות.

זזה מרומז בתיבת **"הברכה"**, שיש בה שתי ההי"ן, ה' ראשונה כנגד ספירת הבינה, שהיא ה' ראשונה של שם הוי"ה ברוך הוא, וה' שניה כנגד ספירת המלכות שהיא הדיבור, שהיא ה' אחרונה של שם הוי"ה ברוך הוא, ועיקר עבודה לקשר ולהעלות שניהם ביחד, וכמו שמובא בזוהר (הקדמת בראשית י'). (על הפסוק) (שיר השירים ח') מי זאת עולה מן המדבר, מ"י שהיא הבינה, נ' שערים בגימטריא מ"י, עולה ביחד עם זא"ת, שהיא האמונה, **"מן המדבר"**, על ידי הדיבור (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' מ"ט), וזוהי הברכה הגדולה ביותר, כשאדם זוכה לקדש ולטהר דיבורי פיו ולדבר תמיד דיבורי אמונה ויראת שמים, כי אז מטהר לבו ומוחו, וזוכה להיות דבוק באמונה הקדושה תמיד בכל עת, וזהו, **וזאת "הברכה"** אותיות **"ברך ה' ה'"** היינו גילוי האמונה הנקרא **זאת**, על ידי קישור הדיבור והבינה ביחד שהם **ברך ה' ה'**, שמרבה לדבר דיבורי אמונה בכל עת.

זזהו אור הסוכה, כי הסוכה היא כאימא המסככת על בניה (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' מ"ח), כי היא מסככת על מוח האדם, ומכניסה בו בינה אמיתית להתבונן

באלקותו יתברך, וכן הדיבור נקראת "אם הבנים", כי הדיבור הולך עם האדם בכל מקום, אפילו במקומות המטונפים, כמו אימא ההולכת תמיד עם בנה, ואינה נגעלת ממנו כלל (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ע"ח), נמצא, שכשאדם נכנס בתוך הסוכה, ומדבר שם דיבורי תפילה אל השם יתברך, ודיבורי אמונה ויראת שמים עם כל מכיריו ומיודעיו, על ידי זה נכנסת האמונה הקדושה היטב בתוך לבו, וזוכה להתבוננות נפלאה בגילוי אלקותו יתברך.

וממשיך הפסוק, **אשר ברך משה איש האלקים**, שהצדיק האמת נקרא "איש האלקים" מחמת שיודע איך לקשר רוחניות וגשמיות ביחד, שהנה הוא "איש", והנה הוא "אלקים", וכמו שאמרו חכמינו הקדושים על משה רבינו, עליו השלום (דברים רבה פרשה י"א סי' ד') מחציו ולמטה איש ומחציו ולמעלה אלקים, כי זהו עיקר שלימות הצדיק שיכול להיות בשני עולמות יחד, למעלה ולמטה, ולקשר עולם העליון בעולם התחתון (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ס"ח), כי הצדיק האמת מגלה שאין שום סתירה בין רוחניות לגשמיות, ויכולים להיות גבר בין גוברין, ולהיות מעורב בין הבריות, ולהקים בית עם אשה ובנים, ועם כולם לעבוד את הקדוש ברוך

הוא, ודייקא מחמת זה קשה להכיר צדיק אמת הדבוק בו יתברך בדביקות אמיתית, כי מבחוץ נראה כמו כל אדם, עם אותו כרכשות ודקין, אבל בפנימיות הוא ענין אחר לגמרי (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' קט"ז), ובזה טועים בני אדם מאד, שחושבים שצריך להכיר צדיק מבחוץ, אבל באמת אי אפשר להכיר אותו מבחוץ כלל, כי הוא נראה כדוגמת כל אדם ממש, ומחמת זה שואלים עליו הרבה קושיות, היתכן שצדיק יתנהג כל כך בפשיטות ויהיה מעורב בין הבריות? שזו היתה טעות קרח ועדתו, שעליהם נאמר (תהלים ק"ו) ויקנאו למשה במחנה ולאהרן קדוש ה', שקינאו למשה רבינו איך איש האלקים יכול להוריד עצמו אל מחנה בני אדם ולהתעסק עמהם בכל ענין, וכן אהרן קדוש ה', איך יתכן שיעשה אהרן הכהן העבודה לפני ולפנים, ואחר כך יוריד עצמו להתעסק בעשיית שלום בין אדם לחבירו ובין איש לאשתו, איך שני דברים אלו משתווים ביחד? אבל הם לא הבינו שזהו סוד "איש" האלקים, שצדיק דבוק באלקים חיים, אבל הוא גם כן "איש", ומעורב בין הבריות, ומקשר עולם עליון בעולם התחתון, ובזה מעלה כל הבריות כולם אל השם יתברך.

ובאמת זהו דייקא עיקר מעלת הצדיק, שהוא דבוק בו יתברך בדביקות אמיתית, אבל נראה פשוט בתכלית הפשיטות, ואין רואה אצלו שום תנועות משונות כלל, כי הוא מדמה עצמו אל השם יתברך, כביכול, שגם הוא יתברך פשוט בתכלית הפשיטות, ומלא כל הארץ כבודו, אבל אין רואים מבחוץ שום דבר כלל, ועל כן כמו שקשה קושיות על השם יתברך, שאין מבינים דרכי השגחתו יתברך, כמו כן קשה קושיות על הצדיקים (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' נ"ב), ורק מי שזוכה להשליך שכלו המוטעה לגמרי, ולציית לדברי הצדיק על כל אשר יאמר כי הוא זה, זוכה לאמונת חכמים ולהכיר את מעלת הצדיק באמת (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' קכ"ג).

והנה מבואר בדברי רביז"ל (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ק"מ), שאף על פי שקשה להכיר מעלת הצדיק מצד עצמו, אף על פי כן יכולים להכיר אותו על ידי תלמידיו, כי כשתלמידיו הולכים בדרך הישר והטוב, והם מגלים ומפרסמים דעת רבם בעולם, אזי באים להכיר מעלת הצדיק בעצמו, וכולם אומרים "ראו אילו תלמידים חשובים שהקים", ולכן מובא בספר המדות (אות צדיק סי' ס"ט) מי שאוהב את הצדיק צריך לשמור את הצדיק שלא יצא עליו

שם רע, כי יש אחריות גדולה על כל תלמיד להתנהג בדרך ארץ גדול, שלא יאמרו הבריות שלמד לימודים רעים מרבו, חס ושלום, ולהיפך, כשמנהגים בדרך ארץ ובמדות טובות, כולם אומרים: "ראו כמה גדול הצדיק הזה שהקים תלמידים טובים וישרים", ולכן צדיק ורבי חי בתוך תלמידיו, ואף על פי שמצד גשמיות גופו כבר נסתלק מן העולם, אבל הוא ממשיך לחיות בתוך תלמידיו, והם ממשיכים דעתו הקדושה בעולם לדורי דורות, שזהו מה שנאמר אצל משה רבינו (דברים ל"א) וילך משה וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל, שאף על פי שהלך משה ונסתלק מן העולם, אבל דיבוריו הקדושים נשארו תמיד בין כל ישראל, כי בכל יום לומדים תורת משה רבינו, ונחשב כאילו משה רבינו חי.

וזאת הברכה אשר בירך משה איש האלקים את בני ישראל לפני מותו, שהברכות שבירך משה רבינו את נשמות ישראל לפני מותו, שכולל ברכת האמונה וברכת התורה, נשארו ונתקיימו בבני ישראל לדורות עולם, כי הצדיק נסתלק רק מסטרא דילן, מצד עיני הבשר שלנו, אבל באמת אורו הגדול מוסיף והולך בכל עת, וכדאיתא

בתיקוני זוהר (תיקון ס"ט) איתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא (התפשטות של משה בכל דור ודור), והוא ממשיך להוריד כל מיני השפעות טובות ברוחניות ובגשמיות לכל העולם כולו.

וזהו עוצם שמחת ההילולא של רביז"ל שאנחנו חוגגים ביום ד' דסוכות, באושפיזא דמשה רבינו, עליו השלום, כי רביז"ל גילה ופירסם תורת משה רבינו לכל נשמות ישראל, ועורר אותם להידבק באמונה ברורה ומזוככת הכולל כל הברכות, ולכן רואים שאורו של רביז"ל הולך ומוסיף בכל שנה ושנה, ובראש השנה הזאת, היו קרוב לארבעים אלף אנשים אצל ציון רביז"ל באומן, כי לימודי רביז"ל חיים וקיימים היום כמו בחיים חיותו של רביז"ל בעולם הזה, ובני אדם מוסיפים להתקרב בכל שנה ושנה, וענין רביז"ל הוא לקשר ולאחד כל נשמות ישראל ביחד, עד שהתקיים בהם "כל האזרח בישראל ישבו בסוכות", שכל ישראל ישבו בסוכה אחת באהבה ואחדות גדולה, כי רביז"ל דיבר (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ל"ד) מענין שלש נקודות שצריכין תמיד, נקודת הרב, נקודת החבר, ונקודת עצמו, מן הרב מקבלין התעוררות והתחזקות לעסוק בעבודת השם יתברך תמיד, ומן החבר מקבלין התעוררות והתחזקות, לקיים

רבי יצחק אייזיק זי"ע, אני מלמד את אנשיי שהם "גאלד" (זהב), ולכן בוודאי צריכין להתלבש בטערקישע טלית עם עטרה יקרה, וכן להתפלל בקול רם, אבל באותו עת יידע כל אחד ואחד, שאם אני "גאלד", אזי חברי הוא "גינגאלד" (זהב יוקרתי), ואז יש אהבת חברים באמת, אבל אם אני אלמד את אנשיי שהם "גארנישט" (כלום), אזי יאמר כל אחד, אם אני כלום, אזי חברי הוא כלום שבכלום "גאר גארנישט", ואז יהיו כל מיני מחלוקות וקנאה ושנאה ביניהם, חס ושלום ולא פעלתי כלום....

ולכן צריכין תמיד לזכור את עוצם הארת הסוכה, שכל ישראל ראויים לישוב בסוכה אחת, וכל אחד יש לו מעלה ונקודה שאין בחבירו, ועל ידי שכל אחד רואה את מעלת חבירו, יכול להקים אותו מנפילתו ולחזק אותו, וכמו שפירש הרה"ק רבי זאב וואלף מזיטאמיר זי"ע (בסה"ק "אור המאיר" פרשת בא), את מה שכתוב במכת חושך (שמות י') לא ראו איש את אחיו ולא קמו איש מתחתיו וגו', שאם לא רואים איש את מעלת אחיו, אזי לא קמו איש מתחתיו, כי אחד אינו יכול לחזק ולאמץ את חברו ולהקים אותו מנפילתו, מה שאין כן אם מסתכלים על כל אחד בעין טובה, ומחפשים את הנקודה

טובה שיש בקרבו, אזי, לכל בני ישראל היה אור במושבותם, כי כולם זוכים את לקבל אור השכינה באמת, והשם יתברך יזכנו להתאחד עם כל נשמות ישראל ביחד, ונזכה בקרוב לקבל פני משיח צדקנו ולשבת ביחד בסוכת עורו של לויתן, אמן ואמן.

חזק חזק חזק ונתחזק